

Haro Tecglen, periodisme amb vocació històrica

Un referent per a successives generacions. Durant vint anys Eduardo Haro Tecglen va exercir el seu mestratge a *Triunfo*, una capçalera clau en l'educació política i cultural d'una generació que aspirava a viure en democràcia. El solc de la revista va extingir-se el 1982 —poc abans de la victòria socialista dels deu milions de vots—, però el vell periodista té ara, també, bon predicament entre els nous lectors. Així ho confirma l'expectació generada per la seva visita a la nostra facultat el passat 16 de març, amb l'Aula Magna plena a vessar.

Presentar la prolífica i extensa trajectòria —més de seixanta anys d'escriptura— de qui és considerat un dels més rellevants periodistes espanyols és, pel cap baix, una tasca complexa. Crític teatral, columnista, reporter, cronista, analista de política internacional... Amb tot, malgrat la diversitat, l'obra d'Haro Tecglen manté una constant: la reflexió sobre el diàleg establert entre història i periodisme. Aquest va ser el fil conductor amb què ens van apropar a la seva figura Francesc Espinet, reivindicador de la *literatura del jo* com a font històrica, i Carme Ferré, estudiosa de *Serra d'Or*, revista també de referència de la resistència antifranquista, com *Triunfo*.

El col·loqui es va celebrar només quatre dies després de l'aclaparadora victòria dels populars a les eleccions generals. En aquestes circumstàncies, el veterà periodista va mostrar la seva faceta de comentarista de l'actualitat, tot exercint el múscul de la memòria històrica —va explicar a la jove audiència, per exemple, a qui al·ludeix el topònim *Quintanilla de Onésimo*, població des d'on Aznar acabava de sentenciar que amb el recent resultat electoral s'havia girat full al passat—. Com va recordar Ferré, però, Haro Tecglen no tenia vocació d'escriptor polític. «Jo em volia apartar de la política —va explicar ell— perquè la política s'havia apartat de mi i de la meua família d'una manera una mica brusca i perquè el que m'agradava realment era la literatura». Per això va incorporar a les seves cròniques de política internacional la vocació pel periodisme literari, «que fa transcendir la personalitat de qui escriu sobre la suposada neutralitat de l'ofici».

Haro Tecglen sempre ha procurat donar al lector les claus de la seva subjectivitat. «La paradoxa de ser objectiu consisteix a dir qui ets», va remarcar.

Així que se li va demanar què significa ser roig, republicà i ateu, trets característics de la seva personalitat que amaren tota la seva producció. Per explicar-se, va evocar el Frente Popular, la lluita antifeixista... Però aquests, per a ell, no són uns referents ancorats en el passat. «El temps present és tota la meua vida», va dir. Per això rebutja qualificar de *memòries* obres com *Arde Madrid* o *El niño republicano*; s'estima més parlar de *cròniques*, gènere que fa referència al temps present en què escriu l'autor.

Les reflexions que va fer sobre el seu particular estil són presents a l'hora d'enquibir en aquestes breus ratlles la classe magistral d'un mestre de periodistes. «Sóc un ambiciós, vull explicar-ho tot». Així justificava la proliferació de parèntesis, de punts, la necessitat de contreure les frases... En l'acte es va poder apreciar una excel·lent mostra del seu estil despulpat d'ornaments. Tan sols dos dies abans de la seva visita a la nostra facultat, Haro Tecglen havia publicat un duríssim article on exhortava Felipe González —afamat lector de les seves cròniques de *Triunfo*— a fer un acte de contricció per ascendir Galindo, per servir el neocapitalisme, per destrossar l'esquerra..., entre moltes altres raons. Malgrat els aplaudiments que va arrencar la lectura feta per Espinet, Haro Tecglen s'excusava i deia que allò no era un model que calia exhibir en una facultat com la nostra, que era un simple catàleg, un inventari. Discrepant de la seva modèstia, direm que aquella columna era una brillant mostra de com és possible comprimir en 2.500 caràcters divuit anys d'història fent un balanç colpidor.

Mercè Díez